

31.5.2013

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyyntö 13.5.2013, 21/010/2013

HALLITUKSEN ESITYSLUONNOS LUKIOLAIN JA OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN RAHOITUKSESTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseksi ja maahanmuuttajanuorten osuuden lisäämiseksi lukiokoulutuksessa Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että maahanmuuttajien ja muiden vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistava koulutus saadaan viimeinkin käynnistettyä maassamme. Tällaista koulutusta tarvitaan erityisesti Helsingissä, jossa maahanmuuttajanuorten määrä on suuri ja kasvaa jatkuvasti. Samoin on tärkeää, että lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta tarjotaan myös maahanmuuttaja-aikuisille.

Helsingin kaupunki pitää tarkoituksenmukaisena sitä, että valmistava koulutus tapahtuu nimenomaan osana lukion toimintaa. Näin opiskelijat voivat harjaantua paremmin toimimaan lukion toimintaympäristössä ja –kulttuurissa jo valmistavan koulutuksen aikana. Samoin esitetyt opintokokonaisuudet ovat kannatettavia.

Opetussuunnitelman perusteissa määriteltäessä koulutuksen tavoitteita ja sisältöjä on syytä ottaa huomioon mahdollisuus opintojen joustavuuteen ja henkilökohtaistamiseen, sillä maahanmuuttajanuoret ovat taustaltaan ja taidoiltaan varsin heterogeeninen ryhmä. Näin ollen myös esitetty yksilöllisten opintopolkujen rakentaminen on kannatettavaa. Opetussuunnitelman perusteissa ja tuntijaossa tulisi lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opintokokonaisuudet kytkeä nykyisiin lukion oppiaineisiin ja tuntijakoon tai niiden soveltaviin kursseihin. Tällöin opetusta voisivat antaa nykyiset lukion kelpoiset opettajat ja koulutuksen laatu voitaisiin varmistaa.

On perusteltua, että esityksessä on määritelty, kenelle lukioon valmistava koulutus on tarkoitettu ja ketkä voivat osallistua siihen. Jos opiskelija on suorittanut perusopetuksen vastaanottavan lukion opetuskielellä, tätä tulisi voida pitää osoituksena riittävästä kielitaidosta. Niiltä osin kuin kielitaitoa ei voida muuten varmistaa, tulisi valtakunnallisesti määritellä se kielitaidon lähtötaso, joka riittää lukio-opintoihin valmistavaan koulutukseen.

Lukioon valmistavan koulutuksen hakuprosessista ei mainita esityksessä. Hakuprosessista tulisi kuitenkin ohjeistaa valtakunnallisesti, jotta eri koulutuksen järjestäjien ylläpitämiin oppilaitoksiin hakijat olisivat yhdenvertaisessa asemassa. Jos muut valmistavat koulutukset ovat siirtymässä yhteishaun piiriin, tulisi jatkossa pohtia myös lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen hakua.

Osoite

PL 3000
(Hämeentie 11 A)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
www.edu.hel.fi

Puhelin

Vaihde (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Adress

PB 3000
(Tavastvägen 11 A)
00099 HELSINGFORS STAD

Telefon

Växel (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

20.12.2012

Varsinaisiin lukio-opintoihin pääsyn varmistamiseksi on hyvä, että lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana voi korottaa perusopetuksen arvosanoja. Kuitenkin jatkossa tulisi varmistaa myös ilman suomalaista peruskoulun päättötodistusta hakevien pääsy varsinaisiin lukio-opintoihin.

On kannatettavaa, että opiskelija voi suorittaa lukion kurseja jo valmistavan koulutuksen aikana ja ne hyväksiluetaan varsinaisissa lukio-opinnoissa. Näin koulutusta voidaan yksilöllistää, jos opiskelijan taidot sen mahdollistavat. Helsingin kaupungin järjestämän, Vuosaaren lukiossa toteutetun valmistavan koulutuksen pilotin kokemusten perusteella lukiokurssien suorittaminen myös motivoi opiskelijoita.

Lakiesityksen perusteluissa mainitaan, että valmistavan koulutuksen opinto-ohjauksen avulla opiskelijalle muodostuisi käsitys suomalaisen lukiokoulutuksen toimintamalleista ja vaatimuksista ja hän oppisi asettamaan koulutustaan ja kehitystään vastaavia tavoitteita. Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan ja Vuosaaren lukiossa toteutetun pilotin perusteella lukioon valmistavan koulutuksen ohjaus sisältää myös muita kuin em. kokonaisuuksia kuten opiskelijan kotoutumisprosessin tukemista, opiskelutaitojen vahvistamista sekä lukio-opintojen kannalta keskeisten valmiuksien lisäämistä. Ohjaukseen sisältyy maahanmuuttajanuorten kanssa tavallista enemmän myös kodin ja koulun välistä yhteydenpitoa. Näin ollen lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen ohjaustyö poikkeaa nykymuotoisesta lukion opinto-ohjauksesta, mistä syystä lukion opinto-ohjaajien täydennyskoulutuksesta on huolehdittava jatkossa.

Lakiesityksen perusteluissa todetaan lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen yksikköhinnan määrittämisestä, että keskimääräistä yksikköhintaa korotettaisiin opiskelijaa kohti luvulla 1,21. Helsingin kaupunki pitää esitettyä korotusta liian vähäisenä lukioon valmistavan koulutuksen suhteellisen pienen ryhmäkoon ja suuren ohjaustarpeen perusteella. Lukioon valmistavassa koulutuksessa on tarkoituksenmukaista, että ryhmässä opiskelee 10 – 15 opiskelijaa, enintään 18, kun varsinaisissa lukio-opinnoissa ryhmäkoot ovat tavallisesti huomattavasti suuremmat. Maahanmuuttajanuoret tarvitsevat myös huomattavasti enemmän ryhmämuotoista ja yksilöllistä ohjausta. Pieni ryhmä koko ja suuri ohjaustarve lisäävät kustannuksia enemmän kuin lakiesityksen perusteluissa esitetään.

Lisätietoja: linjanjohtaja Liisa Pohjolainen, puh. 050 380 9881

Rauno Jarnila
Opetustoimenjohtaja

20.12.2012

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyyntö 13.5.2013, 21/010/2013

LAUSUNNON KESKEINEN SISÄLTÖ

Koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseksi ja maahanmuuttajanuorten osuuden lisäämiseksi lukiokoulutuksessa Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että maahanmuuttajien ja muiden vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistava koulutus saadaan viimeinkin käynnistettyä maassamme.

Helsingin kaupunki pitää tarkoituksenmukaisena sitä, että valmistava koulutus tapahtuu nimenomaan osana lukion toimintaa. Näin opiskelijat voivat harjaantua paremmin toimimaan lukion toimintaympäristössä ja –kulttuurissa jo valmistavan koulutuksen aikana.

Opetussuunnitelman perusteissa määriteltäessä koulutuksen tavoitteita ja sisältöjä on syytä ottaa huomioon mahdollisuus opintojen joustavuuteen ja henkilökohtaistamiseen, sillä maahanmuuttajanuoret ovat taustaltaan ja taidoiltaan varsin heterogeeninen ryhmä.

Jos opiskelija on suorittanut perusopetuksen vastaanottavan lukion opetuskielillä, tätä tulisi voida pitää osoituksena riittävästä kielitaidosta lukioon valmistavaan koulutukseen hakeuduttaessa. Niiltä osin kuin kielitaitoa ei voida muuten varmistaa, tulisi valtakunnallisesti määritellä se kielitaidon lähtötaso, joka riittää lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen.

Varsinaiisiin lukio-opintoihin pääsyn varmistamiseksi on hyvä, että valmistavan koulutuksen aikana voi korottaa perusopetuksen arvosanoja. Samoin on kannatettavaa, että lukion kurseja voi suorittaa jo valmistavan koulutuksen aikana ja ne hyväksi luetaan varsinaisissa lukio-opinnoissa.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen ohjaustyö poikkeaa nykymuotoisesta lukion opinto-ohjauksesta, mistä syystä lukion opinto-ohjaajien täydennuskoulutuksesta on huolehdittava jatkossa.

Helsingin kaupunki pitää esitettyä korotusta lukion keskimääräiseen yksikköhintaan liian vähäisenä lukioon valmistavan koulutuksen suhteellisen pienen ryhmäkoon ja suuren ohjaustarpeen perusteella.

Lisätietoja: linjanjohtaja Liisa Pohjolainen, puh. 050 380 9881

Rauno Jarnila
Opetustoimenjohtaja